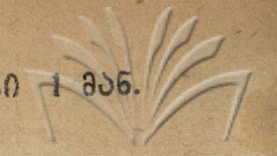

1943

ერთიანი
ბიუროთეკა

ს ი ა ნ გ ი

წიგნების
2/11
3
5
ცალი
№ 92

ერსვნიანი გამოსავალი

ნახ. გ. ლომიძისა

ხან აქვთ ეცა, ხან იქით ეცა, გზები მოსინჯა ერთობ მრავალი,
და გამონახა წამხდარ საქმიდან ელასტიური გამოსავალი.

კათილი ჩეკა

„მუსოლინი აწუხებს ღრმა ფსიქიკური დებრეისის შეტევები და იგი ძალიან უხალისოდ ასრულებს იმ როლს, რასაც მას თავს ახვევენ“.
ნახ. გ. ისაევისა

გაზეთებიდან

მუსოლინი—რა ვქნა! მიშველეთ წინაპართა აჩრდილნო! მომწყინდა რომის იმპერატორის როლის თამაში!
ნერონი—როცა მე მომწყინდა რომის იმპერატორობა, აი ეს დანა დავიკარ გულში! გირჩევ მიშხაძე ჩემს მაგალითს.

უსჯარი

ზაპოროჟელ გმირთა მიერ წარგზავნილი ცხვირმინაყილ ეფრეიტორის მიმართ.

ეფრეიტორ ადოლფ ჰიტლერს, „ფიურერად“ წოდებულს, ცხვირმინაყილს, გვერდებნახელს, გულა გენიამდებულს მოკლედ აწერს, რომ ცრემლის ღვრას დიდხანს არ მოგიტყდით, რომ დღეს ჩვენი სიცილის და რისხვის ხმა-მოგაწვდინოთ. რომ კვლავ მოკლედ გაგასენოთ ჩვენი ძველი ადამი: მუდამ ვიცით მომხდურ მტრისთვის ჩვენ დახვედრის ლაზათი. ამ ლაზათით დაგხვდა შენცა ჩვენი მზარე დიადი, მიგიღეწა, მოგიღეწა ურდოები ზვიადი, და ის შენი ფაზა-ფუზი, ტრაბახი და ქადილი, მტერად გიქცია, ჩაგიფუშა მტაცებლური წადილი. ჩვენს მიწაზე, არიელთა გასუქების ლოდინით— ჩვენს სამშობლოს წაეტანე გრძელ ხელების პოტინით, მაგრამ მოხდა შებრუნებით: გთიბავთ ცეცხლის თქეშითა და სუქდება ჩვენი მიწა არიელთა ლეშითა. ეგ ხელებიც დაგიმოკლდა, ძირში მოსატეხები. ი, ნაცვლად კი ხუთჯერ უფრო დაგიგოძელდა ფეხები, და კუდამოშუებული მიძუნძულე-ძღუელი, როგორც მგელი, გაქცეული, ცემით წელათრეული. ჰერი, ძუნძულ მონაკურცნლო, და თუ შეგრაა შეგნება, ეს გახსოვდეს, სანამ კეფა კიდევ მთელი გექნება, რომ ქვეყანა ჩვენი დიდი გმირთა მზრდელი აკვანი არასოდეს არ გახდება სხვის მონობის საგანი, რომ სამშობლო ხმელნიცვისა, დონსკოის და ნეველის, იყო, არის და იქნება მტრისგან დაუძღვეელი. და დღეს ზაპოროჟეშიც როს ვხეიშობთ პარადით, ზემოთქმული გესურს გაცნობით ამ მზიარულ ბარათით, შენ, ტრაბახით წამოსულსა და ძუნძულით ოტებულს, ცხვირმინაყილ ეფრეიტორს-„ფიურერად“ წოდებულს.

ფარსადანი

განვხე კვირისათ?

ნორვეგიაში კვისლინგელმა ხერიდმა განაცხადა: ყველა ჩვენ ბეწვზე ვკიდევართო.

ეგ მართალია:—ბეწვზე კიდხართ, საცა ბეწვიც მალე გაწუდება, მაშინაც იტყვი, რომ შეიძლება: „ფიურერი კი მაინც არ ცდება“. ბეწვზე კიდხართ! მაგრამ თქვენ ახლა რატომ ხართ ახე „გულახდილები“? ეგებ მიტომ, რომ „კული აგეწვათ“ გარბიხართ ჩვენგან ანატორები. უმჯობესია, ბარემ იყოდეთ, რაც თქვენ მოგივთ, —თავს დაბარალეთ! ბეწვზე კიდხართ? ვერ შევიცოდებთ, სახარბელთაზე დაგვიდებთ მალე!

სან.

საკვატიო მიზეზი

შელამების დროს გენერალმა ნაცემბერგმა პოლკოვნიკი ნაგვემბერგი შტაბში გამოიძახა და მტკიცე დაეალება მისცა:
— არიული რასის მომავალი განსაცდელშია. წითელი ჯარები გვიტყვენ. ჩვენი კიდევ უკანდახევა არა მარტო ლახვარს სცემს სახელს ფიურერის უძღველი არმიისას, არამედ ჩვენი დამარცხების ნიშანიც არის. ამიტომ ფიურერის ბრძანებაა, რადაც არ უნდა დაგვიჯდეს, წითლები შევაჩეროთ.
— მესმის, თქვენო მაღალკეთილშობილებავ!
— შევქმნათ უძლიერესი თავდაცვის ხაზი.
— სადაც შევქმენით ყველგან მიახგრ-მოანგრიეს თქვენო მაღალკეთილშობილებავ.
— კიდევ რომ მოანგრიონ, ფეხი არ დავსძრათ ჩვენი ხაზიდან.
— აგრე მოვიქეცი და მთელი ათასეული გაწყდა. ბოლოს კი რამდენიმე კაცმა ძლიეს

გამოვასწართ თქვენო მაღალკეთილშობილებავ.
— ყოველ შემთხვევაში, სანამ უკიდურესად არ გაგიძნელდეთ, სანამ საპატიო მიზეზი არ გქონდეთ, აუცილებლად, თავი შეიკავე უკან დახვეისაგან.
— მესმის! პირობას გაძღვე შევიკავებ, თქვენო მაღალკეთილშობილებავ!
წინალამით საბჭოთა მიძიე არტილერია მთელ ფრონტს აზანხარებდა. იმ ღამე კი შედარებით მშვიდათ ჩაიარა. მხოლოდ აქა იქ მხვერაგების შეჯახებას ჰქონდა ადგილი. მეორე დღეს დილით კვლავ გაჩაღდა ბრძოლა, მაგრამ არა ისე ძლიერი, როგორც წინაღლებში იყო. გენერალი ატყობდა რომ წითელი ჯარის ყურადღება სხვა უბანზე იყო მიქცეული: მიუხედავად ამისა, შტაბში სასწრაფო ცნობა მოვიდა, რომ გენერალი ნაგვემბერგის

ნაწილები უკან იხვედნენ. ნაცემბერგი მოთმინებიდან გამოვიდა.
— რა მოხდა უკან რომ იხვეს? ეს არის მისი პირობა? ეს არის „თავს შევიკავებო“? რა მოუვიდა? ეს ურჩობაა! ღალატია, განდგომაა, რასის გაყიდვა! სად არის ნაგვემბერგი? სამხედრო სამართალში მიცემი! დაგხვერეტ!
— დამშვიდდით თქვენო მაღალკეთილშობილებავ.— მიმართა ახლად შემოსულმა ოფიცერმა. ჩვენ უკვე ეს არის ცნობა მოგვეცეს პოლკოვნიკ ნაგვემბერგის შესახებ.
— რა დამამშვიდებს! მოღალატე! როგორ მომატყუა: თავს შევიკავებო!
— საპატიო მიზეზი ჰქონდა!
— რა მიზეზი! ეს არის მისი თავის შეკავება?
— თავის?! თავი უკვე აღარ ჰქონდა... გამთენიის დროს წასწყვიტეს საბჭოთა ნაღმტყორცნელებმა.

ს. ისარიძე

უცხოეთის პრესის ცნობით მუსოლინი ჰიტლერისგან გატაცების შემდეგ დრმა ფსიქიურ დეპრესიას განიცდის. იგი ბერლინს არ შორდება და ცდილობს იტალიის პრემიერის როლის თავის არიდებას.

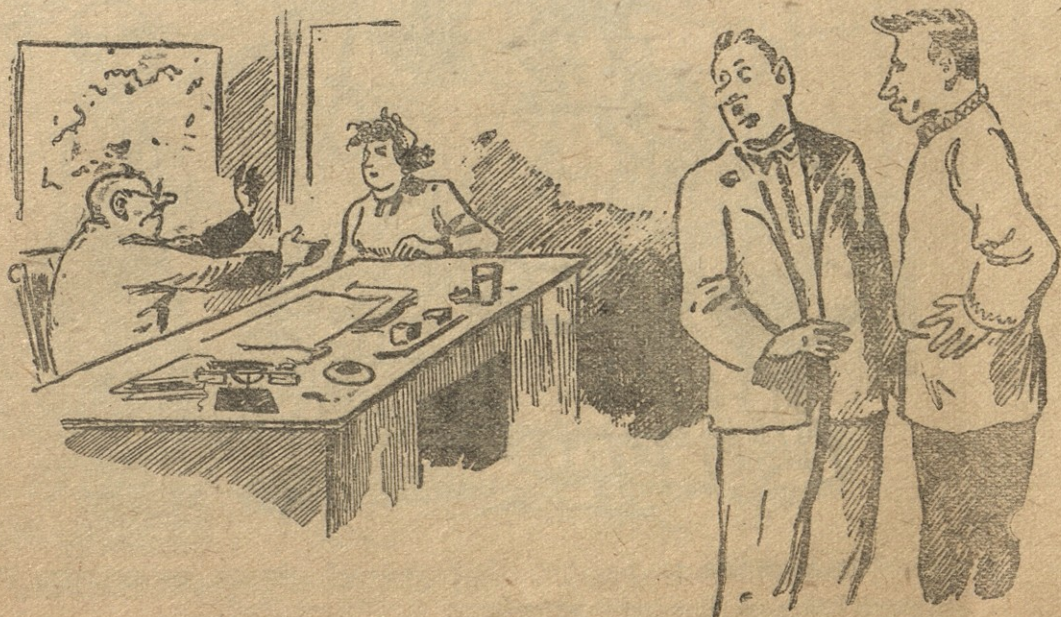
ნახ. დ. რიონელისა

დიდხანს იყო მუსოლინი იტალიის პრემიერად, მაგრამ რომის დიქტატორი თავს ვერ გრძნობდა მშვენიერად. თავიდანვე დაუმიძიდა თავზე მონომანხის ქუდი, ფიურერის აყოლამ კი სულ აუწვა საწყალს კუდი. ბოლოს მწარე აგონია რის ეგონა თავდებდა. ამ დროს „მკვდრეთით მის აღდგენა“ აღოლფმა ითავდებდა. ცდილობს ფახის კვლავ შერჩენას აღოლფ წყლისა მნაყავი, მოიტაცა მუსოლინი როგორც მზეთუნახავი. გაიფიქრა: „იმავე ცხენზე სიდანაც გადმომხტარა, ისევე შევევამ, რომ ვთქვა სხვებთან, „არაფერი მომხდარა“, მაგრამ საქმე ერთ აღვიღზე დარჩა ფეხმისობილი, ვით დუგლადის ძველი ჯორი, ფხუკიანი, ცნობილი. რომში წასვლა... იტალიის პრემიერის ხსენება, სულს უშფოთებს დუჩეს, ბორგავს ველარ გრძნობს მოსვენებას. „ფიურერი“ ფიქრობს გულში: „საქმე მიდის შავადა“ გატყობ ბენო რალაც მძიმე სნებამ დააავადა... — დე იფიქროს! ამის ჩეტი მას რალა დარჩენია; მე კი ბენოს შფოთვის დარდი სხვა აღმომიჩენია; ვით ქარიშხალს იალქანი მე მიეყვები სხვა ფიქრებს, და ამ წუთში მუსოლინის კუკის ბედი მაფიქრებს, სჩანს ის გოგრა, რაც ბენიტოს ეხლა ძლიერ ეტკინა და რომლითაც მას კეისრად თავი წარმოედგინა, გოგრა, რაშიც ბინადრობდნენ ავი ზრახვის მწერები და რომელმაც სახიფათო შეთითხნა ქიმერები, გოგრა, რამაც რომის ხალხი სხვებთან ერთად აწამა, გონზე მოღის! და ის თითქოს იკურნება ამჟამად! გრძნობს და ხედება თუ რას ნიშნავს ფიურერის აყოლა. რომ „ძმურ ზრუნვას“ იმისას ჯობს სხვისგან ხელით ჩაქოლვა, რომ გამოლბა გული დერძის, ბორბლის ნაცვლად ობია და ფაშისტურ მინისტრობას საგიჟეთი სჯობია. ო, უხდება ბევრის გოგრას, ცნობილია მასაში, — ორიოლის, დნებრისა და სტალინგრადის მასაჟი.

მედუზა

მოდბა

ნახ. დონისა

— რით უნდა აიხსნას, რომ ჩვენი დირექტორი ბოლოხანს ასე მოლბა?
— მოლბებოდა, მაშ რას იზამდა, როცა კისრამდე წყალი აქვს შემდგარი: მუშაობას თავი ვერ გაართვა და გრძნობს, რომ მალე ქონიან ნიჩაბზე დაჯდება.

— როდესაც როლერმანი სსრკ-ს ფრონტზე იმყოფებოდა, მისი ოჯახობა საყვედურს ამბობდა: შორს არის ჩემი ქმარიო.
— უფრო შორს გააგზავნეს პარტიზანებმა.

რა პორტფელი გარდას...

ლავალი მინისტრის პორტფელს აწოდებს ყველა პარტიათა ლიდერებს, მაგრამ არაეინ იღებს. ლავალისათვის მზარის დაჭერაზე უარს აცხადებენ სულ მთლად ხელიდან წასული რენეგატებიც.

მუხანათთა განკითხვის დღე მოახლოვდა ხედავს ყველა. აღარსად აქვთ გასაძრომი, აღარ არის მათთვის შველა. აღარავის სჯერა უკვე სიტყვა ობერ-კამცემელის, არც ერთ ბანდიტს ის არ ხიბლავს, მისგან სარფას აღარ ელის. და ლავალი ოფის იწურავს უნუგეშოთ აქნევს ხელებს ხან ერთ ბანდიტს, ხან მეორეს იგი აწვდის დღეს პორტფელს. მაგრამ ვიშის ყალბ მთავრობის არვის ხიბლავს ფუშუტე ქისა, არც ფაშისტთა მეგობრობა, არც პორტფელი მინისტრისა. ეხლა ვიშის მინისტრობა ყველას უჩანს მხოლოდ ჭირად — რა პორტფელი გაიფდეს, აღარ ღირდეს არცა ჩირად.

მშობნარ ბრიგადიში

ქენნი

ბერლინის ბანკში შევიდა გერმანელი:

- მე მინდოდა მომეზარებინა შესანახად 7 ათას მარკა.
- ინებეთ, კეთილი! — უთხრა მოლარემ,
- ერთი ის მითხარით: ვინ იძლევა გარანტიას რომ ჩემი ფული არ დაიკარგება?
- ბანკის მმართველი, — უპასუხა მოლარემ.
- კი მაგრამ მმართველს რომ რაიმე ხიფათი შემთხვევს?
- მაშინ სახელმწიფო!
- კი მაგრამ სახელმწიფოსაც რომ რაიმე მოუვიდეს?
- მაშინ ფიურერი.
- კი მაგრამ ფიურერსაც რომ რაიმე მოუვიდეს?
- რა ხარბი ყოფილხარო! ნუ თუ თქვენ დაგვანებთ 7 ათასი მარკა, თუ კი ფიურერს რაიმე მოუვიდა? — სმა დაბლად უპასუხა მოლარემ.

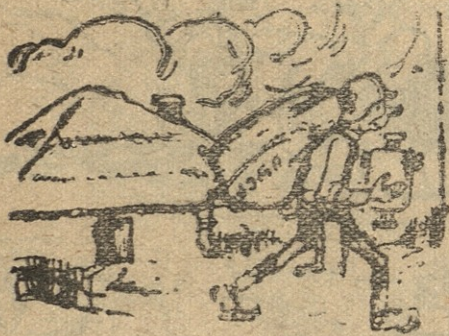
მორი ვნახოთ...

(უკრაინული პაროდია)

ილუსტ. დონისა

1.

მოდი ვნახოთ ქობი,
ვინ გაძარცვა ქობი,

მიველ ვნახე ქობი,
შანსმა ძარცვა ქობი.

4.

მოდი ვნახოთ ფრიცი,
რამ შეჭამა ფრიცი.

მიველ, ვნახე ფრიცი,
ყვავმა ჭამა ფრიცი.

ცხენმა ქერი,
ფრიცმა ცხენი,
ყვავმა ფრიცი შეჭამა.

2.

მოდი ვნახოთ ქერი,
რამ შეჭამა ქერი,

მიველ ვნახე ქერი,
ცხენმა ჭამა ქერი,
ცხენმა ქერი,
შანსმა ქობი გაძარცვა.

5.

მოდი ვნახოთ ყვავი,
რამ შეჭამა ყვავი,

მიველ ვნახე ყვავი
კურტმა ჭამა ყვავი.

კურტმა ყვავი,
ყვავმა ფრიცი,
ფრიცმა ცხენი,
ცხენმა ქერი შეჭამა.

3.

მოდი ვნახოთ ცხენი,
რამ შეჭამა ცხენი,

მიველ ვნახე ცხენი,
ფრიცმა ჭამა ცხენი.

ცხენმა ქერი
ფრიცმა ცხენი შეჭამა.

6.

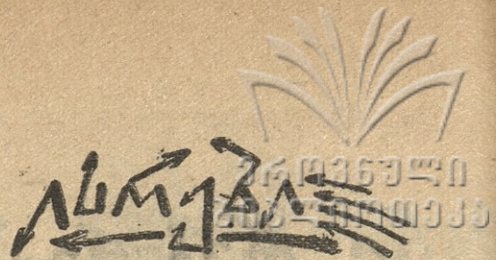
მოდი ვნახოთ კურტი,
რამ შეჭამა კურტი,

მასთან მილიონობით სხვა
შანსი, ფრიცი, ქურდი

ჩვენი რისხვის მძლე
სტიქიამ,
ჩვენმა ციციბლმა,
ჩვენმა ტყვიამ
ჩვენმა მიწამ შეჭამა...

მასვილაკი

თავს უხვად

სლოვაკიის შინაგან საქმეთა მინისტრი კვისლინგელი მანხი, სამხრეთ ამერიკაში გაიქცა.

გაზეთებიდან

დიდხანს „მართავდა“ სლოვაკიის საქმეებს მანხი, ახალ წესრიგით „მართო“ იმან თვის ქვეყნის ბალი. მოთალა სადმე თუ კი იყო რამ ნოსათალი, და მოიხადა კვისლინგის წინ სამოდღვრო ვალი. და როს ფაშიზმის ბედის წყარო აიმღვრა თავში. ზღაპრულ რაშივით გადაჭენდა ამერიკაში!

გუაპი და კოპი

გერმანიის ჯარების ოპერაციებს იტალიაში აფრიკიდან გამოქცეული გენერალი რომმელი ხელმძღვანელობს.

გაზეთებიდან

რომმელს რომ დიდი ნიჭი აქვს, არ არის დასაფარავი, ზოგჯერ მარცხის დროს ბრძოლიდან უკან ბრუნდება არავეინ. რომმელს კი ფრონტი არ უჩანს, მუხთალი ბედის „აბრუნდათ“. სადაც კი გაჩნდა, ყოველთვის უკან მოუსვა, დაბრუნდა. აქ ღრმა აზრი სჩანს: რომმელი ყოფილა „ბრძენი ქმნილება“. იცის რომ გამოადგება წარსული გამოცდილება, რომმელი რომის რუქას კვრეტს, თვალები მინახებია სიამოვნებით: რამდენი გამოსაქცევი გზებია!

მელუზა

კიდევ ქვევით

უფსკრულისკენ!

გაზეთი „შტრასბურგერ ცეიტუნგი“ წერს: „ამბები ტალღისებურათ ვითარდებიან. ერთი მხარე ტალღების ქოჩორზე მოექცევა, მეორე კი—ძირს ეშვება. დღეს ჩვენ ტალღებს ქვეშ მოგვექცით“.

ალბათ ისევ იმედი გაქვთ, რომ მოექცეთ ზევით ტალღებს,— და თქვენგანი თითოეული მოკუმშულ პირს კვლავ გააღებს! პირი წუელით რომ არ აგვეხოთ, დაიხუჭეთ ძლიერ თვალი, გჯეროდეთ და დრმად იწამეთ, რომ ვერ ახრჩობს ფაშისტს წყალიც იოცნებეთ, გიხაროდეთ, რომ—ეშვებით ქვევით, ქვევით. რადგან ფართო სივრცეს ეძებთ— უფსკრულეში დაეტყვით!

უუმბარა

ჩვეულების მიხედვით

- ფიურერ! ჩვენ დავკარგეთ ხარკოვი!
- არა აქვს მნიშვნელობა.
- ჩვენ დავკარგეთ ტაგანროგი!
- არა აქვს მნიშვნელობა.
- ჩვენ დავკარგეთ სუმი!
- არა აქვს მნიშვნელობა.
- ჩვენ დავკარგეთ თავი!
- არა აქვს მნიშვნელობა.

მ. ზრიკი

ახე იცითო კაცებმა...

ეგ ქალი შავი თვალწარბა
რა კარგი, რა ლამაზია,
რომ დადის, ფიქრობ, შუქს აფრქვევს,
თანაც ისეთი ნაზია,
ამბობთ, ნეტავი მის პატრონს,
რა კობტა, რა ლამაზია.
უახლოვდები, გაიცნობ,
მასთან გაქვს საუბარია.
გგონია „ცას ხელს შეაზებ“
გულს შენსას გაუხარია!
მაგრამ ცეცხლი კი არა ხჩანს,
დვას ცივი წინ ბუხარია.
მტკვი, — ლამაზო ასულო,
დროა ახე რატომ ატარებ,

არ გზიბლავს ცოდნის სიმდიდრე,
მშრომელ ქალს თავს არ აღარებ.
მამიე დღეებში სამშობლოს
შენ რა სიკეთეს აბარებ?
„მანიკიურებს“ იკეთებ,
ტუჩებს იწითლებ „პამაღით“,
ჩხუბი გგონია, თუ კაცმა
დაიწყოს შენთან კამათი.
დროშიაც ვეღარ ვერკვევი,
თუმცა გაქვს ოქროს საათი.
პასუხსა ლუ დაელოდებით,
უჭირს პასუხის გაცემა,
მხოლოდ ერთი აქვს სათქმელი:
„ახე იცითო კაცებმა“.

დიასო

მეტ სახელად კიკი შქვია,
ეძახიან დიასოსაც, —
ვინ იქნება მოიწონოს, —
ჩვენში იგი შეაქოსა?
განა იტყვის ვინმე მასზე,
რომ კაცური კაციაო,
თუმცა უჭირს ენა ისე,
თითქოს თაფლი აცხიაო, —
ის დღე როგორ დაიღამოს,

ტყუილი რომ არ სთქვას ერთიც,
თუ არ შეხვდა იმ დღეს ვინმე,
თვით იქცევა წვეილად კენტი..
ჩაიხედავს სარკეში და
თავის თავს რომ დაინახავს,
ეტყვის: მითომ ხარ ვაჟკაცი,
წინაპართა სისხლი გახლავს.
ნამდვილად კი რის ვაჟკაცი,
ჯაბანია, გულდღეალო,
ვერცინ შპოვით მზგავსი ბევრი
მშიშარა და მისებრ მხალაი.

ფარანა ძვემეხაური

„გუშაგი“

საბურთალოში ხშირია ისეთი შემთხვევა, როცა
დამხმარე და ინდივიდუალურ მეურნეობათა ყარაულე-
ბი არაკეთილსინდისიერად ასრულებენ თავის მოვალეობას.

ეროვნული
გეგმობითი

ნახ. გ. ისაევისა

აქ მოსავლისა სიუხვე, ვით ედემს ალვა რგულია,
სულ ჩემმა ხელმა გაქაფა, რაც ვითომ დაქარგულია.

უროვნის იუმორი

საუბარი სანგარში

ჰანსი — მითხარი, ფრიც, რამდენი ღარჩა კიდევ ნ სოფლამდე?
ფრიცი — სოფელ ნ-მდე დაგრჩით მე, შენ და კიდევ რამდენიმე
ჯარისკაცი.

(„შეტევა“)

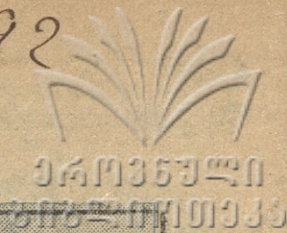
წარსულ დღეთა მოგონება

— გახსოვს, პაულ, 1940 წელი?
— როგორ არა! ჩვენ საფრანგეთში ვიყავით, ვიტაცებდით რაც
კი რამ ხელში მოგვხვდებოდა.
— ჰო, მაშინ მე ჯერ კიდევ მქონდა ხელები.
— გახსოვს როგორ გამოვრბოდით სტალინგრადიდან?
— როგორ არ მახსოვს! მაშინ ხომ მე ფეხებიც მქონდა.
(„სტალინელი“)

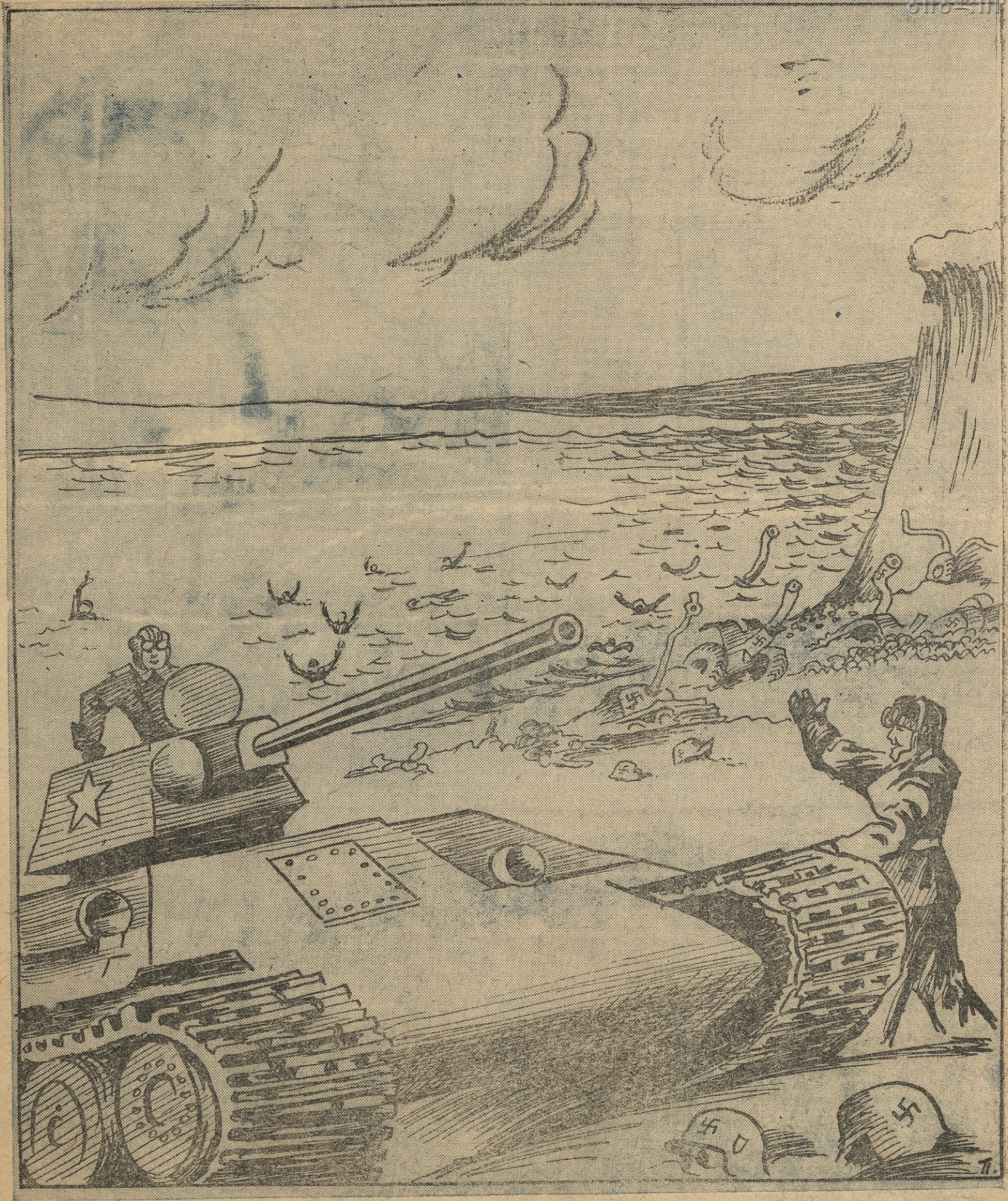
„გერმანული ენის“ გაკვეთილები

ფაშისტები ლაშქრობის წინ
ხმაურობდნენ ვით საყვირი
მაგრამ ეხლა პრესა ურჩევთ:
„ჩუმად, არვინ გახსნას პირი!“

(„სამშობლოსათვის“)

ნახ. ა. პოდოლიაკისა

— ამ ჩვენმა ფოლადის ცხენმა დნეპრის წყალი დალია.
— იმ ფრიცებმა კი-წყალიც დასულიც.